Redaktör: Gun Berefelt, tel: 08-790 34 80, e-post: gun.berefelt@lakartidningen.se

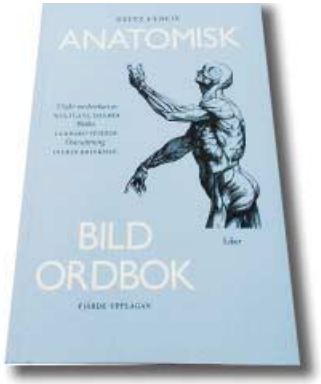

En liten användbar anatomisk klassiker i ny upplaga

Heinz Feneis, Wolfgang Dauber. **Anatomisk bildordbok.** Bilder: Gerhard Spitzer. Översättning: Ingrid Brinkman. 4:e upplagan. 447 sidor. Stockholm: Liber AB, 2001. ISBN 91-47-05077-2.

Recensent: Nils Danielsen, universitetslektor i morfologi, institutionen för fysiologiska vetenskaper, Lunds universitet.

Många läkarstuderande och även andra studerande inom det biomedicinska området har använt »Anatomisk bildordbok« för att lära sig människokroppens anatomi.

Nyöversättning från tyskt original

Denna fjärde omarbetade upplaga är förtjänstfullt nyöversatt från den tyska originalutgåvan. Nomenklaturen följer »Nomina anatomica« från 1985, vilket medför att latinets ord och ordformer har förenklats något jämfört med tidigare. Detta bör glädja såväl studenter som de lärare som skall rätta tentamina. En del nya benämningar har tillkommit.

Lätt att använda

Detta är en mycket användbar liten bok för all anatomiutbildning. Just kombinationen av atlas och lexikon gör den speciellt lämplig i olika sammanhang. Det är lätt att slå upp olika namn och strukturer i det utmärkta registret och det finns även en sammanställning av allmänna uttryck.

De anatomiska bilderna är enkla, svartvita och tydliga. Denna enkelhet i både text och bild är en av bokens stora förtjänster. »Anatomisk bildordbok« försvarar väl sin plats i en anpassad och modern anatomiutbildning.

Format lämpligt för rockfickan

Bokens lilla behändiga format gör att den lätt kan följa med i rockfickan även på de olika kliniska terminerna. •

Svensk poesi som ger kunskap om människosjälen

Arne Edsbagge. **När grått blir grönt. En psykiater läser och lär av poesin.** 150 sidor. Helsingborg: Arne Edsbagge och H Lundbeck AB, 2000. ISBN 91-973809-3-8.

Recensent: Lisbet Palmgren, professor, Lidingö.

Arne Edsbagge har i boken »När grått blir grönt« tagit på sig den stora och viktiga uppgiften att med citat av svenska diktare illustrera depression och även patientens återvändande till livet. Det är ett arbete vilande på en gedigen kunskap såväl i psykiatri som i svensk poesi från olika tider.

Kräver eftertanke

Det skall genast sägas att detta inte är en bok att sträckläsa. En bok som är så rik, och jag skulle vilja säga »kompakt«, som Arne Edsbagges skildring av depressionen sedd genom diktens spegel kan lätt ta andan av läsaren. Och det vore synd. Snarare torde denna bok vara någonting som man kan ha på sitt nattygsbord och titta i då och då, läsa ett kapitel och fundera över det. Ge sig tid att jämföra med sina egna erfarenheter och låta tankarna sjunka in i lugn och ro.

Kanske borde man allra helst utgå från en eller några dikter någonstans i boken och först därefter läsa och ta till sig det sammanhang som författaren satt in dem i, fundera över om man håller med honom eller om dikten i mina egna ögon har en annan framtoning.

Poesi en hjälp i nödens stund

Jag är fullständigt enig med författaren om att dikt och skönlitteratur kan vara oss människor till hjälp och stöd i svåra stunder. Processen liknar det som sker i ett allvarligt samtal: att formulera vår sorg eller vår förtvivlan kan märkligt nog ge oss en lättnad.

I poesin håller vi detta samtal med en annan människa som, kanske långt före oss, upplevt detsamma som vi och som ger oss sin formulering. Vi är inte längre ensamma om det mörka och svåra.

Vänder sig till läkare

Jag tror därför att Edsbagges bok skulle kunna bli människor till stor hjälp i nödens stund. Det finns emellertid en hake. Boken vänder sig egentligen inte till patienterna utan till läkarna. Den utgångspunkt han valt, nämligen DSM-IV, är ju inte patienters eller vanliga människors perspektiv på sin sorg, förstämning eller förtvivlan. Det är den diagnostiserande läkarens.

Jag blir därför lite osäker om vilken bokens målgrupp är. Såvitt jag kan förstå är målgruppen läkare och sjukvårdspersonal.

Komplement till diagnoser

Nu är ju detta naturligtvis inte mindre viktig. Även behandlarna bör ju lära sig att se den rent mänskliga sidan av sjukdom och lidande.

Och den kunskap om människosjälen som en författare eller en diktare kan förmedla är av en annan art och framför allt av ett annat djup än diagnoser och sjukdomsbeskrivningar. Båda behövs, i bästa fall kompletterar de varandra. Där tror jag att Edsbagges bok »När grått blir grönt« kan vara av stort värde.

Lämplig för undervisning

Man skulle, så som också sägs i boken, kunna använda den i utbildningssammanhang. Man kan till exempel låta en grupp läsa ett kapitel, diskutera runt det och komma med egna mänskliga och litterära exempel. Många viktiga tankar skulle kunna komma fram ur en sådan undervisningssituation, i synnerhet som sorg, depression och tillfrisknande tillhör de upplevelser som berör oss alla. •

Vinnare i boklotteriet

Följande prenumeranter har vunnit Torbjörn Tännsjös bok »Du skall understundom dräpa«, som lottades ut i nr 42/01:

Kristina Wird, Kalmar
Mats Weström, Luleå
Elin Karlsson, Lund
Ingegerd Rooth, Helsingborg
Björn Petrini, Täby

Vi gratulerar vinnarna och tackar alla dem som deltagit i vårt boklotteri genom att sända in vykort.

Ni som inte vann den här gången, ge inte upp! Det kommer fler chanser med nya spännande böcker.